

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3441/2019
07.04.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ и ВВ, свих из ..., као правних следбеника сада пок. ГГ, бившег из ..., које заступа пуномоћник Олга Грујић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Прекршајни суд у Београду, коју заступа законски заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради поништаја решења и утврђења, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 50/18 од 07.12.2018. године, у седници већа од 07.04.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 50/18 од 07.12.2018. године, па се предмет враћа истом суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 999/16 од 19.10.2017. године, ставом 1. изреке, поништено је као незаконито решење тужене V Су 33/2010-... од 27.01.2010. године којим је пок. ГГ, бившем из ..., престала дужност судије градског судије за прекршаје града Београда. Ставом 2. изреке, утврђено је да је пок. ГГ, бив. из ..., био у радном односу у Прекршајном суду у Београду непрекидно од 01.01.2010. до ...02.2013. године. Ставом 3. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца за утврђење да је пок. ГГ, бив. из ... био у радном односу у Прекршајном суду у Београду непрекидно од ...02.2013. године до своје смрти ...04.2013. године. Ставом 4. изреке, обавезана је тужена да тужиоцима на име трошкова поступка исплати 219.750,00 динара у року од осам дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 50/18 од 07.12.2018. године, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 999/16 од 19.10.2017. године у ставу првом, другом и четвртном изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се поништи као незаконито решење тужене V Су 33/2010-... од 27.01.2010. године којим је сада пок. ГГ, бившем из ... престала дужност судије градског судије за прекршаје града Београда и да се утврди да је пок. ГГ, бив. из ... био у радном односу у Прекршајном суду у Београду непрекидно од 01.01.2010. до ...02.2013. године, одбијен је као неоснован захтев тужилаца за накнаду трошкова парничног поступка, а обавезани су тужиоци да туженој на име трошкова парничног поступка исплате 18.000,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11... 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужилаца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, а тужиоци у својој ревизији не указују ни на једну битну повреду одредаба парничног поступка која би могла бити разлог за изјављивање ревизије по члану 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ГГ је решењем Владе Републике Србије од 27.12.2001. године именован за судију градског судије за прекршаје града Београда, а решењем тужене од 27.01.2010. године престала му је дужност градског судије за прекршаје са 27.12.2009. године због истека рока на који је именован, те му је утврђено право на накнаду плате у трајању од шест месеци у висини плате коју је имао у тренутку престанка дужности. Истим решењем је одређено да ово право почиње да тече 01.01.2010. и траје до 30.06.2010. године након чега именованом престаје радни однос у Прекршајном суду у Београду без доношења посебног решења. Наведено решење сада пок. ГГ је примио 27.07.2010. године. У одлуци Народне скупштине Републике Србије од 29.12.2009. године којом је извршен избор судија на трогодишњи мандат у судовима опште и посебне надлежности сада пок. ГГ се није налазио на листи изабраних судија, а по престанку судијске дужности био је пријављен код Националне службе за запошљавање и активно је тражио запослење. Привременим актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Прекршајном суду у Београду од 07.10.2009. године који је ступио на снагу 27.10.2009. године, а примењивао се од 01.01.2010. године било је предвиђено радно место судијског помоћника у звању млађег саветника са 11 извршилаца и судијског помоћника у звању саветника са 15 извршилаца, а сада пок. ГГ је био запослени у Првом основном суду у Београду у периоду од ...02.2013. до ...04.2013. године када је преминуо. Неки од неизабраних прекршајних судија остали су у прекршајним судовима да раде као сарадници. У време реизбора судија 2010. године од стране председника Врховног касационог суда и Високог савета судства на састанцима са председницима судова у Републици Србији изнет је став да судије које нису прошле тзв. реизбор односно које нису изабране за судије током реформа правосуђа нису биле достојне ни за обављање послова судијског помоћника, те из тих разлога пок. ГГ није понуђено место судијског помоћника. Тужена до закључења расправе пред првостепеним судом није доставила доказ о слободним радним местима која су постојала у периоду од 01.12.2009. до 30.06.2010. године односно доказ да су систематизована радна места за која тужилац испуњавао услове била попуњена.

У овој парници коју је покренуо ГГ, а после његове смрти је наставили тужиоци као његови правни следбеници, се тражи да се утврди ништавост решења које је донето од стране в.ф. председника Прекршајног суда у Београду 27.01.2010. године, а којим је констатовано да је ГГ престала дужност судије градског судије за прекршаје са 27.12.2009. године, те да му се признаје право на накнаду плате у трајању од шест

месеци и то до 30.06.2010. године након чега именованом престаје радни однос у Прекршајном суду у Београду без доношења посебног решења као и да се утврди да је сада пок. ГГ био у радном односу у Прекршајном суду у Београду непрекидно од 01.01.2010. до ...04.2013. године када је преминуо. Првостепени суд налази да се у овом случају, на основу члана 181. став 2. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“ бр. 79/05... 104/09) примењује Закон о радним односима у државним органима, с обзиром да је том одредбом закона предвиђена примена Закона о радним односима у државним органима до почетка рада судова за прекршаје.

Закон о радним односима у државним органима („Службени гласник РС“ бр. 48/91... 39/2002) у члану 70. ст. 1. и 2. садржи одредбе по којима изабрано лице на сталној функцији (судија, јавни тужилац) које буде разрешено функције, постављено лице које по истеку мандата не буде поново постављено или лице које је у току трајања мандата буде разрешено могу се распоредити на радна места у истом органу који одговарају његовој стручној спреми и радним способностима, а уколико се изабрано односно постављено лице не може распоредити на начин из става 1. овог члана или не прихвати радно место на које је распоређено престаје му радни однос.

Имајући у виду наведене одредбе првостепени суд сматра да је у конкретном случају на страни туженог органа за прекршаје постојала законска обавеза да пок. ГГ понуди распоређивање на радно место које је било упражњено у органу за прекршаје а које је одговарало његовој стручној спреми и радним способностима при чему је првостепени суд до закључка о постојању слободног радног места, поред осталог дошао и на основу чињенице да тужена није у поступку пружила доказе да такво радно место није постојало. С обзиром да тужени орган за прекршаје није поступио на наведени начин, то је решење које је у конкретном случају спорно незаконито, па је као такво и поништено.

Међутим, другостепени суд налази да се на решење конкретног случаја не може применити Закон о радним односима у државним органима већ да се на његов радноправни статус примењује одредба Закона о уређењу судова, односно оне одредбе тог закона којима су установљени судови за прекршаје односно почетак њиховог рада са 01.01.2010. године. Имајући у виду моменат када је по мишљењу другостепеног суда ГГ престао радни однос то се не могу применити одредбе које је навео првостепени суд о обавези да му се понуди други одговарајући посао у органу, те је на основу тога по мишљењу другостепеног суда спорно решење на закону засновано, због чега је преиначена првостепена одлука и одлучено на начин како је наведено.

По мишљењу овог суда за одређивање меродавног права, односно који ће се закон применити у овом случају, битан је тренутак када је сада пок. ГГ престала функција судије за прекршаје. Решењем Владе Републике Србије од 27. децембра 2001. године именован је ГГ за судију градског судије за прекршаје града Београда. У то време примењивао се Закон о прекршајима („Службени гласник СРС“ бр. 44/89... „Службени гласник РС“ број 116/08) који је у члану 98. став 2. садржао одредбу по којој се судије за прекршаје именују на време од осам година. То значи да је сада пок. ГГ мандат судије за прекршаје истекао 27. децембра 2009. године те да се на његов радноправни статус примењују прописи који су важили у том моменту. Тада није био у примени Закон о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 116/08 и 104/09) када се ради о почетку рада судова за прекршаје, с обзиром да је у том закону постојала

одредба по којој ти судови почињу са радом 01.01.2010. године. Како сада пок. ГГ неспорно у каснијем поступку избора судија по изменама Закона о уређењу суда није изабран на дужност судије за прекршаје, то значи да се његов радноправни статус, како је наведено уређује у складу са прописима који су важили моментом истека његовог мандата. Када се то има у виду онда произилази да је правилан став првостепеног суда по коме се у конкретном случају мора применити Закон о радним односима у државним органима односно његова одредба члана 70. став 1. по којој неизабраном судији за прекршаје као именованом лицу је морало бити понуђено да буде распоређен на друго слободно радно место у органу које одговара његовим радним способностима. Иако члан 70. став 1. Закона о радним односима у државним органима садржи формулацију по којој таквом лицу може бити понуђено место у органу, из става 2. истог члана, по коме произилази да ако се то лице не може распоредити на послове престаје му радни однос, произилази да одредницу у закону по којој „може“ бити понуђено радно место треба схватити управо да се тај поступак мора претходно спровести. Имајући у виду наведени став другостепеног суда о томе који Закон треба применити у овом случају, тај суд кроз жалбени поступак није ценио, са аспекта закона који се мора применити, значај чињенице да није спроведен законом прописан поступак по истеку функције и то како у односу на законитост самог решења тужене тако и у односу на другопостављени захтев којим се тражи утврђење постојања радног односа у периоду у коме је сада пок. ГГ фактички није радио (који би био основ радног односа). Због свега наведеног другостепена одлука је морала бити укинута на основу члана 416. став 2. ЗПП.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду све што је наведено, па ће уз правилну примену материјалног права одлучити о изјављеној жалби.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић